

І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва

Звітна наукова конференція студентів та магістрантів університету за підсумками НДР у 2011–2012 навчальному році

Відповідно до розпорядження ректора 18–19 квітня 2012 року проведено наукову конференцію студентів та магістрантів університету за підсумками НДР у 2011–2012 навчальному році, присвячену 130-річчю від дня народження видатного українського вченого, державного діяча, фундатора і першого ректора університету Івана Огієнка. 18 квітня конференція відбувалася в режимі секційних засідань у навчальних корпусах факультетів університету. Працювали 17 секцій.

19 квітня проведено пленарні засідання на факультетах, на яких було підведено підсумки роботи секцій і підсекцій та намічено перспективні плани НДРС на 2012–2013 навчальний рік. На конференції відповідно до програми планувалося заслухати понад 1000 доповідей, більшу частину з яких і було виголошено.

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На факультеті під час конференції працювали 2 секції (історії та філософських дисциплін).

Секція історії (керівник: С.А.Копилов, доктор історичних наук, професор; секретар: В.В.Газін, кандидат історичних наук, доцент) працювала в такому форматі:

- Підсекція Археології, античної історії та середньовіччя (керівник: В.І.Якубовський, к.і.н., професор; секретар: С.А.Тимків, магістрант історичного факультету).

- Підсекція Нової історії України (керівник: А.Г.Філінюк, к.і.н., професор, секретар: А.В.Петрів, магістрант історичного факультету)

- Підсекція Новітньої історії України (керівник: В.І.Адамівський, к.і.н., доцент; секретар: В.В.Пагор, студент 5 курсу історичного факультету).

- Підсекція Проблеми українського націєтворення (керівник: А.А.Заводовський, к.і.н., доцент; секретар: М.П.Забродський, аспірант).

- Підсекція Всесвітньої історії (новий період) (керівник: Ю.А.Хоптяр, к.і.н., професор; секретар: В.О.Рендюк, студент 5 курсу історичного факультету).

- Підсекція Всесвітньої історії (новітній період) (керівник: І.І.Боровець, к.і.н., ст. викладач; секретар: А.В.Кінцал, студентка 5 курсу історичного факультету).

- Підсекція Регіональної історії (керівник: С.А.Сидорук, к.і.н., старший викладач; секретар: Л.Г.Мандибура, студентка 3 курсу історичного факультету).

- Підсекція Історіографії, джерелознавства та методики викладання історії (керівник: В.В.Газін, к.і.н., доцент; секретар: І.А.Шиманська, студентка 5 курсу історичного факультету).

Секція Філософських дисциплін, політології і соціології (керівники: В.В.Нечитайло, доктор історичних наук, професор; В.Н.Рокачук, кандидат філософських наук, доцент; секретар: В.С.Дудченко, кандидат філософських

наук, доцент) працювала в такому форматі:

- *Підсекція:* Історія філософії (керівник: О.С.Волковинський, кандидат філософських наук, старший викладач; секретар: І.Герасимова, студентка 2 курсу факультету іноземної філології).

- *Підсекція:* Проблем філософії (керівник: М.П.Плахтій, кандидат філософських наук, доцент; секретар: О.М.Кочмарська, студентка 3 курсу фізико-математичного факультету).

- *Підсекція:* Політології і соціології (керівник: О.В.Рибщун, кандидат соціологічних наук, доцент; секретар: О.О.Павлюк, студентка 2 курс, спец. “Політологія”).

Робота конференції на історичному факультеті засвідчила декілька важливих моментів, на яких варто звернути увагу.

По-перше, було задекларовано рекордну кількість доповідей (213), що засвідчило значний інтерес студентства до участі в науковій конференції, а також доволі ефективну роботу викладачів факультету та функціонування наукових гуртків і проблемних груп, які працюють на факультеті. Окремі студенти висловили бажання взяти участь у роботі декількох підсекцій, що говорить про доволі широкі наукові інтереси студентства, бажання охопити широкий спектр тем, пропонованих викладачами.

По-друге, новинкою цього історичної конференції була поява нової підсекції “Проблеми українського націєтворення” (керівник – кандидат історичних наук, доцент А.А.Заводовський).

По-третє, керівництво підсекціями, поряд із знайомими й досвідченими професорами, здійснювали молоді викладачі, які цим самим отримували безцінний досвід проведення подібних заходів, організації наукової дискусії тощо.

По-четверте, вагому участь у підготовці та проведенні конференції взяло студентське наукове товариство історичного факультету (голова – студент 5 курсу Валентин Пагор). Зокрема, саме за його рекомендацій було визначено секретарів підсекцій. Вважаємо, що саме активізація діяльності СНТ має значні перспективи також у подальшій організації подібних наукових заходів.

По-п’яте, відзначимо, що традиційно конференція на історичному факультеті пройшла надзвичайно продуктивно (абсолютну більшість задекларованих доповідей було оприлюднено). Практично всі доповіді викликали інтерес аудиторії та жваву дискусію, під час якої студенти обмінювалися думками стосовно піднятих проблем.

По-шосте, вельми приємно відзначити ту деталь, що цього року в роботі конференції взяли участь студенти інших факультетів університету та учні загальноосвітньої школи (В.Кінь, учень 10 класу НВК м.Волочицьк; В.О.Кустливий, учень 10 класу Кам’янець-Подільського міського ліцею). Останнє дуже важливо в сенсі проведення профорієнтаційної роботи серед випускників шкіл, яка активно проводиться на історичному факультеті.

Також вельми приємно, що уже напередодні конференції, а також у найближчі дні після її проведення студенти активно подавали свої матеріали для

друку в збірнику наукових праць студентів та магістрантів історичного факультету.

Звичайно не можна оминати й проблеми, з якими зіткнулася у цьому році організація та проведення конференції.

По-перше, цього разу конференція припала на вкрай несприятливий час. Через ущільнення навчального процесу робота конференції відбувалася в умовах навчального процесу, що призвело до нестачі аудиторного фонду (окремі підсекції змушені були працювати на кафедрах історичного факультету). Водночас частина студентів (1 курс) не могли взяти участь у конференції через необхідність присутності на заняттях.

По-друге, конференція співпала з сесією на заочному відділенні, що також спричинило проблеми з аудиторіями.

По-третє, уже традиційною проблемою постає необхідність ділити аудиторії з природничим факультетом, на якому заняття відбуваються в другу зміну, у той час, коли саме було призначено роботу конференції.

По завершенні роботи конференції, учасниками було визначено кращі доповіді та висловлено також пропозиції стосовно вдосконалення проведення конференції в наступні роки.

Серед пропозицій, які прозвучали від учасників конференції були такі:

1. Для проведення звітних наукових конференцій студентів і магістрантів виділяти окремий день.
2. Передбачати програмою не більше 10–12 доповідей у підсекціях так, щоб усі доповідачі мали можливість на свої виступи 10–15 хвилин.
3. Залучати до участі в конференції студентів інших вишів і студентів заочної форми навчання.

Отже, варто зазначити, що конференція засвідчила позитивні тенденції, які характеризують стан науково-дослідної роботи студентів на історичному факультеті. Все більше студентів, починаючи вже з 1–2 курсу, починають активно включатися в науково-дослідну роботу, вони охоче беруть участь у різноманітних конференціях (окремі цього року відбувалися власне за ініціативи студентів), у заходах, зініційованих студентським науковим товариством, у написанні конкурсних робіт та статей до збірників.

Хочеться відзначити доволі серйозну тематику, якою займаються студенти, що сприяє зростанню рівня кваліфікаційних робіт (бакалаврських, дипломних, магістерських), які захищаються на історичному факультеті.

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

У студентській науковій конференції на факультеті української філології та журналістики взяла участь 180 студентів та магістрантів; працювало 3 секції (10 підсекцій). Керівниками було призначено: доктора філологічних наук, професора М.Г.Кудрявцева, кандидата філологічних наук, професора, завідувача центром огієнкознавства Є.І.Сохацьку, кандидата філологічних наук, доцента Л.І.Починок, кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента, заступника декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу

О.І.Почапську-Красуцьку, доктора філологічних наук, професора М.С.Васьківа, доктора філологічних наук, професора Л.М.Марчук, кандидата педагогічних наук, доцента Н.О.Лаврусевич, кандидата філологічних наук, доцента А.С.Попович, кандидата філологічних наук, професора Н.Д.Коваленко, кандидата філологічних наук, професора, декана факультету української філології та журналістики Ю.О.Маркітантова, кандидата педагогічних наук, доцента В.В.Присакара.

Загалом, було заслухано 180 доповідей. Як видно із протоколів засідань секцій, усі доповіді викликали неабияке зацікавлення і жваву дискусію.

За підсумками роботи секцій, таємним голосуванням усіх присутніх призові місця було розподілено так:

I місце – Ж.Гвоздовська, О.Гриб, Л.Гудима, В.Рикун, Т.Житнюк, Ю.Спектор.

II місце – А.Гебда, А.Сухарська, З.Кашуба, Н.Піво, Т.Демах, Н.Когунь, Ю.Войтенко, В.Ковальчук, К.Грицай, Л.Побережна, Д.Яблонська, Д.Пташник.

III місце – В.Багрійчук, В.Наконечна, Т.Сенів, М.Брижак, О.Кремінська, І.Михайлюк, Т.Побережна, О.Стопнюк, Т.Лагутіна, Л.Храбровська, Г.Мельник, А.Шевчук.

Подяка – А.Волховська, Н.Андріюк.

Пропозиції:

Бажано об'єднати у часі проведення конференції на усіх факультетах, оскільки окремі студенти беруть участь у роботі кількох секцій.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Наукова конференція підбила підсумки НДР студентів та магістрантів факультету іноземної філології 2011–2012 навчального року і засвідчила зростання як кількісного, так і якісного показника цієї роботи. Учасники працювали в двох секціях *Мовознавства і Літературознавства* та у 18 підсекціях. Основні напрямки досліджень визначалися як проблематикою колективних тем, які розробляються на кафедрах факультету, так і проблемами індивідуальних наукових розвідок (курскових, бакалаврських, дипломних, магістерських робіт). У роботі підсекцій використовувалися різні форми роботи, що сприяло виникненню дискусій та ґрунтовному обговоренню проблем.

У семи підсекціях *Літературознавства* із заявлених у програмі 71 учасника з доповідями виступили 50, з них 35 – студентів, 15 – магістрантів.

Засідання підсекцій продемонструвало зростання інтересу студентів до літературознавчих проблем, достатню наукову зрілість студентів 4–5 курсів. Показово те, що в роботі підсекцій взяли участь студенти перших – третіх курсів, чії доповіді справили приємне враження і глибиною думки, і науковою новизною. Тематика доповідей засвідчула розмаїття наукових інтересів учасників конференції. У центрі уваги опинилися проблеми як російської, так і зарубіжної літератури, історії та теорії літератури, поетики, структури літературного твору та художнього образу, проблема жанрів та їх модифікацій, засоби художньої виразності, специфіка компаративного аналізу. Значну кількість

доповідей було присвячено дослідженню поетики творчості окремих письменників. Приємно вражає зростання наукового рівня досліджень студентів та магістрантів. Було відзначено кращі доповіді.

Секція *Мовознавства* була представлена 11 підсекціями.

В підсекції *Слов'янського мовознавства* з доповідями виступили всі заявлені у програмі учасники – 10 студентів, дослідження яких відповідають актуальним проблемам сучасної лінгвістики: найскладнішим процесам сучасної російської мови, особливостям перекладу та концептуального аналізу творів, історичному та сучасному коментарям фонетичних процесів тощо – і повністю узгоджені із сучасними досягненнями в різних галузях мовознавства. У своїх виступах студенти продемонстрували вільне володіння матеріалом і достатній рівень самостійності своїх досліджень.

Викладачами кафедри німецької мови було організовано роботу у двох підсекціях. У підсекції *Новітніх підходів у дослідженні сучасної німецької мови* було заслухано 9 доповідей із 9 заявлених. Основна увага зосереджена на подальшій розробці актуальних мовознавчих проблем у межах германістики. Зокрема, розглянуто питання інтерпретації художнього тексту, функціональні та дискурсивні аспекти у дослідженні сучасної німецької мови, основні тенденції розвитку сучасної німецької мови, англіцизми у сучасній німецькій мові.

У підсекції *Соціолінгвістичного та міжкультурного аспектів дослідження німецької мови* виступили всі заявлені у програмі студенти, в доповідях яких відбилися результати їх досліджень з лексикології, діалектології, історії німецької мови і т.і.

Проблеми англійської мови та загального мовознавства розглядалися у трьох підсекціях. Лінгвокультурні особливості дискурсу, манікулятивний дискурс, конотативність лексичних одиниць у тексті аналізувалися в доповідях студентів у підсекції *Лінгвістики тексту та дискурсивного аналізу*. Мова Інтернету, гендерний аналіз тексту, стилістичні особливості ідіостилю опинилися в центрі уваги учасників у підсекції *Лінгво-дидактичних особливостей мовних одиниць*.

У виступах учасників підсекції *Функціонально-когнітивного аналізу мови* було окреслено різноманітні актуальні проблеми лінгвістики.

В підсекції *Мовних явищ в аспекті інтерпретації та перекладу* було заслухано всі заявлені доповіді. Дослідження студентів та магістрантів відзначалися новизною та актуальністю; в них розглядалися лексико-граматичні трансформації в межах англо-українського перекладу, особливості науково-технічних текстів та їх переклад тощо.

В підсекції *Польської мови* було заслухано сім доповідей, виголошених студентами 5 курсу факультету іноземної філології. Студенти підготували свої виступи польською мовою, в яких знайшли відображення визначні історичні та культурні події польської держави. Всі виголошені на засіданні доповіді були рекомендовані до друку в щорічному збірнику матеріалів наукової конференції.

До роботи у підсекціях Англійської мови, Німецької мови, Іноземних мов було залучено студентів різних факультетів. І хоча іноземна мова не є їх профільним предметом, їм вдалося продемонструвати свої знання і зацікавленість предметом. Основними напрямками їх досліджень були: актуальні проблеми лінгвістики, історичного, культурного, економічного життя.

Загалом усі студенти та магістранти у всіх підсекціях продемонстрували достатній рівень виконання своєї науково-дослідної роботи. Більшість доповідей засвідчили глибоку обізнаність студентів щодо стану дослідження проблем у сучасній науці, належний рівень їх методологічної підготовки, вміння представити найцінніші результати їх дослідницької роботи.

Цьогорічна конференція на факультеті іноземної філології засвідчила значну активність у науковій роботі студентів 4 та 5 курсів, що є запорукою високого рівня наукової підготовки майбутніх магістрантів. Доповіді студентів 4 курсу супроводжувались презентаціями, що сприяло загальному розумінню представленої проблеми та досягнутих результатів.

Розмаїття тем дещо ускладнювало формування підсекцій та зацікавленості широкої аудиторії в обговоренні представлених робіт. Але це свідчить про широке коло наукових інтересів студентів та їх керівників, що може виявитись значним потенціалом для участі студентів у всеукраїнських та міжнародних конференціях у майбутньому.

До публікації в університетський збірник було рекомендовано кращі статті студентів та магістрантів:

Робота у підсекціях показала, що критерієм “якісної наукової продукції” є зворотній зв’язок з аудиторією, коли доповідачі та слухачі творять єдиний науково-пізнавальний простір. Запитання, зворотні коментарі, пояснення, що мали місце під час обговорення доповідей, красномовно підтверджують це. Істотною перевагою як при презентації виступу, так і при його сприйнятті є використання мультимедійних засобів, що, з однієї сторони, значно “полегшують” подання та візуальне сприймання матеріалу, а, з іншої, вимагають значно більше зусиль, вмінь і навичок для їх ефективного використання. Підсумки роботи ще раз засвідчили, що студентська науково-практична конференція є єдиною, безальтернативною формою репрезентації сформованих вмінь та навичок науково-дослідної роботи.

Обговорення результатів конференції на пленарному засіданні дає підстави для визначення таких пропозицій щодо організації і проведення наукової конференції студентів та магістрантів:

- проводити конференцію в спеціально визначений для цього день, вільний від занять (наприклад, День науки);
- урізноманітнити форми проведення звітних конференцій;
- ширше застосовувати сучасні комп’ютерні технології;
- забезпечити роботу кожної із підсекцій мультимедійним обладнанням;
- при оцінюванні студентських доповідей викладачам кафедри звертати увагу на обов’язкове врахування вимог, що ставляться до робіт такого типу,

а саме: науковий характер дослідження, творчий підхід та новизну, особистий внесок студента в досліджувану проблематику, вміння самостійно окреслити проблему і пов'язати її з актуальністю досліджуваного питання та його практичним застосуванням;

- зобов'язати викладачів, незалежно від того, чи є вони науковими керівниками студентських дослідницьких робіт, активніше брати участь у роботі підсекцій з метою сприяння подальшому конструктивному обговоренню та об'єктивного розподілу призових місць;

- активніше залучати студентів молодших курсів до науково-дослідної роботи;

- залучати до участі в конференції учнів-членів МАН;

- запровадити практику проведення міжвузівських студентських конференцій;

- впроваджувати досвід організації та проведення студентських наукових Інтернет-конференцій.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Секція фізико-математичних наук працювала у складі 9 підсекцій: математичного аналізу, диференціальних, різницевих та інтегральних рівнянь; теорії інтегральних перетворень та рівнянь математичної фізики; методики математики; фізики; методики фізики; інновації в навчанні фізиці та дисциплін технологічної освітньої галузі; інформаційних технологій; інформатики.

У роботі підсекції *Диференціальних, різницевих та інтегральних рівнянь* (керівник: В.А.Недокіс, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач; секретар: К.О.Шамрай, магістрант фізико-математичного факультету) взяли участь 10 студентів. Заплановано було 6 доповідей, заслухано – 5.

У роботі підсекції *Теорії інтегральних перетворень та рівнянь математичної фізики* (керівник: М.А.Михацький, кандидат фізико-математичних наук, доцент, секретар: І.В.Алергуш, студент 5 курсу фізико-математичного факультету) взяли участь 10 студентів. Заплановано 6 доповідей, заслухано – 7.

Підсекція *Інновації в навчанні фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі* (керівник: В.В.Мендерецький, доктор педагогічних наук, професор; секретар: Я.В.Варварук, магістрантка фізико-математичного факультету) працювала у складі 18 осіб. Було представлено 14 доповідей, виголошено – 9.

Підсекція *Методики викладання фізики* (керівник: О.М.Семерня, кандидат педагогічних наук, доцент; Ясінська Юлія, магістрантка фізико-математичного факультету) працювала у складі 16 осіб. Було представлено 14 доповідей, виголошено – 8.

У роботі підсекції *Функціонального аналізу* (керівник: Н.М.Сорич, кандидат фізико-математичних наук, доцент, секретар: Т.В.Головата, студентка 5 курсу фізико-математичного факультету) із заявлених 16 доповідей, було виголошено 9.

У підсекції *Методики викладання математики* (керівник: Л.О.Сморжевський, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: А.В.Козловська, студентка

5 курсу фізико-математичного факультету) було заявлено 11 доповідей, а заслухано 5. Загалом у роботі взяли участь 19 студентів.

У роботі підсекції *Інформаційних технологій* (керівник: О.А.Смалько, кандидат педагогічних наук, доцент; секретар – А.С.Горбачевська, студент 4 курсу фізико-математичного факультету) було заявлено 17 доповідей, заслухано 10. Загалом у роботі підсекції взяли участь 22 студенти.

У роботі підсекції *Фізики* (керівник: Ц.А.Криськов, кандидат фізико-математичних наук, доцент, секретар: О.В.Змерзлюк, студент 4 курсу фізико-математичного факультету) було заявлено 15 доповідей, заслухано – 10; загалом взяли участь 15 студентів.

Підсекція *інформатики* (керівник: О.В.Слободянок, кандидат технічних наук, Н.Б.Бобик, студентка 4 курсу фізико-математичного факультету) працювала у складі 24 студентів. Із представлених 18 доповідей було заслухано 10.

Перед початком роботи конференції було заплановано заслухати 130 доповідей, а було виголошено 73 доповіді. Кращі доповіді оформлено у вигляді статей і подано до друку до університетського та факультетського збірників.

Зауваження та пропозиції:

1. Не практикувати проведення наукових конференцій у переддень і в перший тиждень після великих свят, тому що це створює значні проблеми в організації та якісній підготовці студентів до виступів.

2. У майбутньому узаконити відповідним розпорядженням ректора університету не лише дату, але й час проведення наукових конференцій. Це унеможливить різні підходи до призначення часу проведення наукових конференцій різними кафедрами, факультетами та й окремими науковими керівниками.

СЕКЦІЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ

У підсекції *Логопедії та спеціальних методик*, керівник: О.В.Гаврилов, кандидат психологічних наук, доцент, секретар: О.Б.Белова, старший викладач, було заслухано 14 доповідей, а саме:

Л.С.Бойко, студентка 5 курсу з доповіддю на тему “Дослідження стану сформованості синтетичних структур у молодших школярів із загальним недорозвитком мовлення”, у якій висвітила результати експериментального вивчення стану сформованості симультанно-сукцесивних синтезів в учнів з мовленнєвою патологією та нормою мовленнєвого розвитку;

А.Т.Холод, студентка 5 курсу з доповіддю “Результати дослідження стану сформованості лексичних умінь у дошкільників із загальним недорозвитком мовлення”, у якій вона охарактеризувала стан сформованості лексичних умінь добору синонімів та антонімів у дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення;

А.А.Борціх, студент 4 курсу з доповіддю на тему: “Історія розвитку факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка”, у якій розкрив особ-

ливості розвитку факультету у відповідності до виділених п'яти історичних періодів; охарактеризував динаміку розвитку факультету як самостійної вагової складової національного університету імені Івана Огієнка;

Н.З.Бабій, студентка 5 курсу з доповіддю “Індивідуальний підхід у роботі вчителя-логопеда у школі”, у якій розкрила питання практичного використання ігор та ігрових прийомів у спеціальних логопедичних групах шкільних закладів;

В.В.Голядинець, студентка 5 курсу, яка у своїй доповіді “Корекція порушень письма та читання у дітей молодшого шкільного віку” розглянула проблему корекції порушень письма та читання у молодших школярів;

О.А.Дончук, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Особливості корекції фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеним інтелектом у першому класі спеціальної школи”, у якій розкрила результати теоретико-експериментального вивчення питання корекції фонематичної сторони мовлення дітей першого класу з порушеним інтелектом;

В.І.Жук, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Порівняльна характеристика розвитку усного зв'язного мовлення в учнів молодших класів з порушеним і нормальним інтелектом”, яка повідомила про результати теоретико-експериментального вивчення процесу оволодіння зв'язним мовленням учнями з порушеним і нормальним інтелектом молодшого шкільного віку;

А.Я.Каруценко, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Особливості формування усного зв'язного мовлення в учнів молодших класів з порушеним інтелектом”, у якій повідомила про результати теоретико-експериментального вивчення процесу оволодіння зв'язним мовленням учнями з порушеним інтелектом молодшого шкільного віку;

Л.В.Котляр, студентка 5 курсу у доповіді “Особливості корекції порушень звуковимови при відкритій ринолалії у дітей дошкільного віку” представила результати теоретичного та практичного дослідження проблеми корекції порушень звуковимови при відкритій ринолалії у дітей дошкільного віку;

О.Ф.Ледней, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Особливості навчання грамоти у спеціальній школі для дітей з порушеним інтелектом”, у якій продемонструвала результати узагальнення педагогічної практики щодо особливостей проведення букварного періоду у спеціальній школі для дітей з порушеним інтелектом;

О.М.Пилипенко, студентка 5 курсу у своїй доповіді “Корекція порушень емоційно-вольової сфери у дітей шкільного віку із заїканням” розкрила заїкання як проблему, пов'язану з порушенням емоційно-вольової сфери;

Т.М.Сандрак, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Корекція лексичної та граматичної сторін мовлення у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення”, у якій розкрила питання формування лексичної та граматичної сторін мовлення у дошкільнят із загальним недорозвиненням мовлення на фронтальних логопедичних заняттях;

О.І.Угренович, студентка 5 курсу виступила з доповіддю на тему “Формування граматичної сторони мовлення у старших дошкільників з III–IV рівнем

загального недорозвинення мовлення засобами ейдетики”, у якій звернула увагу на питання практичного використання ейдетичних методів та прийомів у спеціальних логопедичних групах дошкільних закладів.

У підсекції *Корекційної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку*, керівник: С.П.Миронова, доктор педагогічних наук, професор, секретар: Р.М.Калатіна, магістрантка факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології, було заслухано 11 доповідей.

У підсекції *Соціальної педагогіки і соціальної роботи*, керівник: Л.П.Мельник, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: Н.М.Дідик, асистент, було заслухано 12 доповідей студентів.

У підсекції *Загальної та практичної психології*, керівник: А.І.Шинкарьок, доктор психологічних наук, професор, секретар: О.В.Гудима, кандидат психологічних наук, доцент виступили з доповідями 6 студентів.

У підсекції *Психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи*, керівник: О.М.Вержиховська, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: А.В.Козак, асистент, було заслухано 15 доповідей.

У підсекції *Психології освіти та психології творчості*, керівник: Т.В.Дуткевич, кандидат психологічних наук, доцент, секретар: В.М.Сич, кандидат психологічних наук, доцент, було заслухано 20 доповідей.

Пропозиції:

1. Роботу студентської наукової конференції бажано розпочинати у першій половині дня – з 10 години.

2. На факультетах розробити для заохочення систему матеріального стимулювання кращих студентських доповідей.

3. Продовжити практику публікування кращих студентських статей у загальноуніверситетському збірнику наукових праць студентів та магістрантів.

4. Для ефективного проведення наукової конференції використовувати мультимедійні проєктори для презентабельності виступів студентів.

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Керівник секції П.А.Стрельбіцький, кандидат економічних наук, доцент, секретар І.А.Андрейцева, кандидат економічних наук, доцент.

На факультеті працювали 3 підсекції: економічної теорії, економіки підприємства та управління персоналом і туризму. В роботі наукової конференції взяли участь студенти економічного і фізико-математичного факультетів. Було заслухано 60 доповідей. Виступи учасників відзначалися логічною побудовою виступів, змістовним викладом матеріалів досліджень, обґрунтованістю висновків та мали прикладний характер.

Рекомендації:

1. Роботу конференції доцільно розпочинати з 9 години.

2. Розробити систему матеріального стимулювання кращих студентських доповідей.

3. Продовжити практику публікування кращих студентських статей у загальноуніверситетському збірнику наукових праць студентів та магістрантів.

4. Для ефективного проведення наукової конференції забезпечити мультимедійними проєкторами, що сприятиме презентабельності наукових досліджень студентів.

СЕКЦІЯ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Наукова конференція на природничому факультеті проходила в одній секції Природничих наук і включала підсекції “Біології”, “Фізіології та валеології”, “Екології”, “Географії та картографії” і “Методики викладання”. Було заявлено 106 доповідей, що свідчить про чисельні дослідження у різних напрямках природничих наук. В кожній підсекції були присутні викладачі – наукові керівники студентів, студенти молодших курсів.

Конференція пройшла успішно, доповіді студентів супроводжувались демонстрацією відеопрезентацій. Високою була активність студентів, задавалось багато запитань доповідачам. Студентів, доповіді яких було відмічено як кращі, рекомендовано до участі у IV регіональній молодіжній науково-практичній конференції “Молоді дослідники – Природі Поділля”, яка відбулася 19 квітня 2012 року на базі Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за співорганізації НПП “Подільські Товтри”. Учасниками цієї конференції були також школярі міста та району.

Загалом конференція відбулася успішно, доповіді були цікавими, змістовними і викликали дискусії, що свідчить про зацікавленість слухачів до досліджень.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Звітна наукова конференція на педагогічному факультеті проходила у трьох секціях – теорії і практики дошкільної і початкової освіти; теорії і методики викладання мови в початковій школі; мистецьких дисциплін; 15-ти підсекціях: “Педагогіки, історії педагогіки” (керівник: В.В.Федорчук, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: О.В.Пулик, студентка 3 курсу); “Методики викладання української мови” (керівник: М.С.Гордійчук, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: Н.О.Печінка, студентка 4 курсу); “Дошкільної педагогіки” (Керівник: І.О.Газіна, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: А.В.Марушин, студентка 3 курсу); “Методики дошкільної освіти” (керівник: Л.Б.Попова, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: К.В.Макогонюк, студентка 4 курсу); “Теорії і методики викладання математики і природознавства у початковій школі” (керівник: О.С.Гнатенко, кандидат фізико-математичних наук, доцент, секретар: Л.М.Слівінська, студентка 4 курсу); “Теорії і методики викладання рідної мови в початковій школі” (Керівник – О.В.Мартіна, кандидат філологічних наук, доцент, секретар – Н.І.Омелянюк, студентка 5 курсу); “Методики викладання рідної мови. Розвиток комунікативних умінь в учнів початкових класів” (керівник підсекції – Г.В.Горох, кандидат філологічних наук, доцент, секретар – Н.Л.Чугаєвська, студентка 6 курсу); “Методики викладання іноземної (англійської) мови в початковій школі” (керівник підсекції – В.О.Каденко, старший викладач, секретар – А.І.Чухась, студентка 3 курсу); “Методики викладання іноземної (німецької) мови в початковій школі” (керівник підсекції

– Н.В.Гудима, кандидат філологічних наук, старший викладач, секретар – Р.Збаровська, студентка 4 курсу); “Образотворчого мистецтва” (керівник: І.В.Березина, кандидат архітектури, доцент, секретар: В.А.Віштакенко, асистент); “Декоративно-прикладного мистецтва, дизайну та архітектури” (керівник: І.С.Підгурний, кандидат мистецтвознавства, старший викладач, секретар: А.Г.Шулик, асистент); “Вокально-хорові дисципліни” (керівник: З.П.Яропуд, професор, секретар: О.С.Аліксійчук, доцент); “Методики музичного виховання і вокально-хорових дисциплін” (керівник: М.А.Печенюк, кандидат педагогічних наук, професор, секретар: Л.М.Воевідко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання, вокалу і хорового диригування); “Теорії, історії музики” (керівник: Т.П.Карпенко, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: А.М.Боршуляк, кандидат мистецтвознавства, старший викладач); “Інструментального виконавства” (керівник: В.М.Лабунець, кандидат педагогічних наук, професор, секретар: І.Г.Маринін, кандидат педагогічних наук, доцент).

Загальна кількість секцій – 3, підсекцій – 15. Загалом у роботі конференції взяло участь 221 студент і магістрант.

Одночасно на конференції було заслухано доповіді студентів-дипломників та магістрантів, це стало попереднім прослуховуванням їх дипломних робіт (секція мистецьких дисциплін).

До початку конференції і під час її проведення у фойє педагогічного факультету діяла виставка “Українська лялька” (започаткована в 2010 році), на якій демонструвалися вироби гуртка “Умілі руки” (керівник А.Ф.Ковальчук), у мистецькому – виставка реставрованих полотен “Творчість минулого для майбутніх поколінь”, виготовлених студентами групи реставраторів.

Після засідання у підсекціях, викладачами було підведено підсумки роботи і визначено кращі доповіді, при цьому враховувалася думка і побажання аудиторії. Велися протоколи засідання підсекцій, витяги з ухвалою. Нагородження студентів на факультеті проводилося 24 квітня на засіданні ради факультету.

Велика кількість доповідей (198 статей), виголошених на конференції, увійшли до факультетських збірників студентських наукових робіт:

1. Збірник наукових праць студентів та магістрантів педагогічного факультету Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам’янець-Подільський: ТОВ “Друк-Сервіс”. – Вип VIII. – 2012. – 340 с. – увійшло 104 статті (19,76 др. арк.)

2. Збірник наукових праць студентів та магістрантів мистецьких спеціальностей педагогічного факультету Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам’янець-Подільський: ТОВ “Друк-Сервіс”. – Вип V. – 2012. – 312 с. – увійшло 94 статті (18,14 др. арк.)

3. Молоді науковці Поділля: здобутки та перспективи досліджень, 19-20 березня 2012 р., Кам’янець-Подільський: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів і магістрантів. – Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012 – 264 с. – увійшло 3 статті

студентів факультету (О.Вознюка, А.Калініної, С.Пухальського). 20 студентських робіт рекомендовано до друку в університетському збірнику.

Студенти факультету беруть участь у всеукраїнських і міжнародних конференціях. Так, студенти О.Вознюк (науковий керівник – М.А.Печенюк, кандидат педагогічних наук, професор кафедри методики музичного виховання вокалу і хорового диригування), А.Калініна (науковий керівник – Л.В.Мартинюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання вокалу і хорового диригування), С.Пухальський (науковий керівник – В.М.Лабунець, кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії, історії музики і гри на музичних інструментах) взяли участь у I Міжнародній науково-практичній конференції “Молоді науковці Поділля: здобутки та перспективи досліджень”, яка відбулася 19–20 березня 2012 року у Кам’янці-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Окрім цього, студенти педагогічного факультету спеціальності “Музичне мистецтво” С.І.Божумінська, О.М.Вознюк, Т.О.Разім (науковий керівник – М.А.Печенюк, кандидат педагогічних наук, професор кафедри методики музичного виховання вокалу і хорового диригування) взяли участь у Всеукраїнських конференціях і мають друковані статті у збірниках інших навчальних закладів, зокрема у збірнику “Молодь, освіта, наука, культура і національна свідомість в умовах європейської інтеграції”: Зб. матеріалів XIV Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 12-13 травня 2011 р.; у 3-т. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2011. – Т.2.; студентка С.І.Божумінська взяла участь у Всеукраїнській студентській науковій конференції “Здобутки та перспективи педагогічної науки та практики в умовах інноваційної перебудови української національної освіти”, яка проходила в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, має друковану статтю у збірнику конференції зазначеного університету (науковий керівник – М.А.Печенюк, кандидат педагогічних наук, професор кафедри методики музичного виховання вокалу і хорового диригування).

Наукові досягнення студентів по кафедрі дошкільної і початкової освіти (2011–2012 рр.): студентки VI курсу Чорна Анастасія і Горпинюк Інна взяли участь у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Дошкільне виховання”, яка проходила 20–22 квітня 2011 р. на базі Слов’янського державного педагогічного університету і нагороджені грамотою за національний дух та самопрезентацію “Подарунок дитині”.

Наукові досягнення і творчі успіхи студентів по кафедрі методики музичного виховання, вокалу і хорового диригування (2011–2012 рр.): найбільш активним у науковій і творчій роботі у 2011 році став студент 4 курсу спеціальності “Музичне мистецтво” Олександр Вознюк (науковий керівник М.А.Печенюк), який опублікував 4 статті у студентських збірниках наукових праць. Також у 2012 р. він подав до друку декілька статей. Студент бере активну участь у культурно-мистецькому житті університету, міста, області, зокрема, в концертах, у телевізійних програмах обласного телебачення “Мистецький канал”, музичних конкурсах і фестивалях різних рівнів. Основа його репер-

туару – народна пісня, вокальні твори вітчизняних і зарубіжних композиторів. Творчі досягнення О.Вознюка: лауреат I премії Міжнародного конкурсу українсько-польського мистецтва (Біла Церква Київської обл., 2011 р.); лауреат I премії II Всеукраїнського фестивалю-конкурсу “Пісенний край” імені М.К.Кондратюка (Полтава, 2011 р.); лауреат III премії II Всеукраїнського конкурсу імені Бориса Лятошинського (Київ, 2011 р.); лауреат III премії Всеукраїнського конкурсу студентів-вокалістів імені Ірини Маланюк (Івано-Франківськ, 2011 р.); лауреат III премії музичного конкурсу “Солоспів-2011”, який проходив у рамках Міжнародного кінофестивалю “Кінолітопис-2011” (Київ); презентував творчість Поділля на Міжнародному симпозиумі у м.Ополе як соліст (жовтень 2011 р., Польща); пройшов майстер-класи з сольного співу у Монтсеррат Кабальє, які проходили в Сарагосі (вересень 2011 р., Іспанія), про це свідчить сертифікат активного учасника.

Творчі успіхи О.Вознюка відзначає преса (“Голос України”, “Є! Поділля”, “Фортеця”, “Студентський меридіан”, “Українська музична газета”, “Подільянин”), сольні виступи записані на обласному радіо і телебаченні.

Творчі успіхи студентів по кафедрі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва (2012 р.): Горобець Вадим (студент 5 курсу), Стефанець Вадим (студент 1 курсу) – переможці (1 місце) Всеукраїнського фестивалю снігових скульптур “Казкова країна Буковель” у номінації “Снігова скульптура. За пластичне рішення”. 10–12.02.2012 р. (керівник – викладач кафедри С.І.Кляпетура); Римар Ірина (студентка 4 курсу), Захаров Ігор (студент 4 курсу) стали володарями Гран-прі Першого студентського фестивалю снігової скульптури “Кам’янець Сніжний”; Рудь Віталій (студент 3 курсу), Сидоренко Марія (студентка 3 курсу), Небесний Микола (студент 3 курсу) зайняли 1 місце на Першому студентському фестивалі снігової скульптури “Кам’янець Сніжний” (куратор проекту – С.І.Кляпетура). 20–26.02.2012 р., м.Кам’янець-Подільський). Горобець Вадим (студент 5 курсу), Кулик Олена (студентка 5 курсу), Горбатюк Віталій (студент 5 курсу) посіли 3 місце.

Творчі успіхи студентів по кафедрі теорії, історії музики і гри на музичних інструментах (2011–2012 рр.): Белінська Вікторія відзначена дипломом III Всеукраїнського конкурсу кобзарського мистецтва “Срібні струни” імені Зиновія Штокалка (Тернопіль, 2011 р.); Дует бандуристок: Грицак Тетяна і Вікторія Белінська відзначені дипломом “За збереження музичного фольклору” III Всеукраїнського конкурсу кобзарського мистецтва “Срібні струни” імені Зиновія Штокалка (Тернопіль, 2011 р.); Кондратьєв Семен відзначений дипломом III Всеукраїнського конкурсу кобзарського мистецтва “Срібні струни” імені Зиновія Штокалка (Тернопіль, 2011 р.); Дует бандуристок: Грицак Тетяна і Вікторія Белінська відзначені дипломом Всеукраїнського конкурсу патріотичної творчості “Червона калина” імені Зиновія Штокалка (с.Кобрин, Рівненської області, 2011 р.).

Пропозиції: відмітити роботу організаторів конференції; продовжувати проводити тематичні конференції, які активізують науково-дослідницьку

роботу студентів, спонукають до публікацій наукових досліджень; залучати до (пасивної) участі студентів різних курсів, особливо молодших.

СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

На факультеті фізичної культури працювали 5 підсекцій: “Теорії і методики фізичного виховання”, “Спорту і спортивних ігор”, “Медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації”, “Легкої атлетики з методикою викладання”, “Фізичного виховання”.

У роботі секції “Фізична культура” взяли участь 98 студентів. З доповідями виступили 72 студенти і магістранти. Аналіз доповідей і повідомлень дозволяє зробити висновок, що спрямованість досліджень актуальна, охоплює широкий спектр проблем з фізичної реабілітації, фізичного виховання та спортивного тренування дітей різного шкільного віку і студентської молоді.

До друку подано 80 статей.

Окремо хочеться відзначити роботу підсекції “Фізичне виховання”, у якій брали участь не тільки студенти факультету фізичної культури, але й інших факультетів, які не є байдужими до проблем фізичного виховання та здорового способу життя, особливо студентської молоді.

На пленарному засіданні було відзначено грамотами і подяками кращі доповіді студентів та магістрантів:

Загалом конференція пройшла на належному науковому рівні, при високій активності студентів, що проявлялось не тільки в подачі інформації, але й у дискусії між слухачами та доповідачами.

Разом з тим була низка недоліків:

1. Не всі студенти та їх наукові керівники були присутні на секційних засіданнях, особливо це стосується студентів заочної форми навчання.
2. У деяких виступах не достатньо використовувались мультимедійні засоби.
3. Оформлення статей повинно відповідати вимогам, що висуваються до такого виду робіт.

Пропозиції:

1. У наступному році передбачити тематику наукових досліджень, спрямованих на підвищення якості навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

2. Більш коректно і відповідально відноситись до написання та оформлення наукових статей.

3. Для кращого сприйняття слухачами доповідачам використовувати мультимедійні засоби.

4. Відзначати кращі доповіді студентів та магістрантів на пленарному засіданні університету.

5. Зобов’язати всіх наукових керівників разом з виконавцями бути присутніми на секційних засіданнях конференції.

Як бачимо, студенти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2011–2012 навчальному році мають гарні здобутки на науковій ниві, про що свідчать проведені конференції, публікації та нагороди

студентів. Сподіваємось, що і в наступному навчальному році студентство університету матиме ще кращі наукові напрацювання.

Одержано 26 квітня 2012 року

І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва

IV міжнародна науково-практична конференція “Актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин”

На сучасному етапі розвитку психологічної освіти в Україні передбачається вирішення актуальних, очікуваних та дискусійних питань, пов'язаних з підвищенням якості надання освітніх послуг, забезпеченням мобільності і креативності підходів до психолого-педагогічних процесів навчання, виховання, організації підготовки спеціалістів, які працюватимуть у нових соціально-економічних умовах.

Розвиток психологічної освіти, зростаючі запити суспільства на кваліфіковані, підготовлені згідно до вимог часу кадри, зумовлюють необхідність вирішення цілої низки питань у силу того, що психологічна освіта, як і освіта загалом, потребують удосконалення й об'єктивного висвітлення на конференціях та сторінках різних часописів.

З 2009 року щорічно у травні місяці проводиться спільно Інститутом психології ім. Г.С.Костюка НАПН України та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка міжнародна науково-практична конференція “Актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин”, у якій постійно беруть участь понад 150 вітчизняних та зарубіжних науковців. За матеріалами конференції видаються тези її учасників.

У цьому році 22–23 травня проведено IV міжнародну науково-практичну конференцію “Актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин”, організаторами якої виступили: Національна академія педагогічних наук України, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Інститут психології ім. Г.С.Костюка НАПН України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології, лабораторія психології навчання, лабораторія психології здоров'я, лабораторія педагогіки і психології вищої школи, науково-дослідний сектор, кафедра психології освіти, Білоруський державний педагогічний університет імені Максима Танка (м.Мінськ, Республіка Білорусь), Ташкентська медична академія (м.Ташкент, Узбекистан), Казанський (При-